

TÓM TẮT ĐỀ ÁN
Sắp xếp các đơn vị hành chính cấp xã giai đoạn 2023 – 2025
thuộc huyện Hữu Lũng

Căn cứ Nghị quyết số 37-NQ/TW ngày 24/12/2018 của Bộ Chính trị về việc sắp xếp các ĐVHC cấp huyện và cấp xã; Kết luận số 48-KL/TW, ngày 30/01/2023 của Bộ Chính trị về việc tiếp tục thực hiện sắp xếp đơn vị hành chính cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2023-2030; Nghị quyết số 35/2023/UBTVQH15 ngày 12/7/2023 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về việc sắp xếp đơn vị hành chính cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2023-2030; Nghị quyết số 117/NQ-CP ngày 30/7/2023 của Chính phủ ban hành Kế hoạch thực hiện sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2023-2025; Nghị quyết số 1211/2016/UBTVQH13 ngày 25/5/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về tiêu chuẩn của đơn vị hành chính và phân loại đơn vị hành chính; Nghị quyết số 27/2022/UBTVQH15 ngày 21/9/2022 sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị quyết số 1211/2016/UBTVQH13 ngày 25/5/2016; Nghị định số 54/2018/NĐ-CP ngày 16/4/2018 của Chính phủ hướng dẫn việc lấy ý kiến cử tri về thành lập, giải thể, nhập, chia, điều chỉnh địa giới đơn vị hành chính; Nghị định số 66/2023/NĐ-CP ngày 24/8/2023 của Chính phủ sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 54/2018/NĐ-CP ngày 16/4/2018; Kế hoạch số 177/KH-UBND ngày 28/8/2023 của UBND tỉnh Lạng Sơn về triển khai sắp xếp đơn vị hành chính cấp huyện, cấp xã trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn giai đoạn 2023-2030. UBND huyện Hữu Lũng tóm tắt Đề án sắp xếp đơn vị hành chính (ĐVHC) cấp xã giai đoạn 2023 - 2025 của huyện Hữu Lũng như sau:

I. SỰ CẦN THIẾT XÂY DỰNG ĐỀ ÁN

1. Cụ thể hóa và thực hiện chủ trương, chính sách của Đảng và pháp luật của Nhà nước

Thực hiện nghiêm túc, có hiệu quả Nghị quyết số 18-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Hội nghị lần thứ sáu Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII “Một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả”; Nghị quyết số 37-NQ/TW ngày 24/12/2018 của Bộ Chính trị về việc sắp xếp các đơn vị hành chính (ĐVHC) cấp huyện và cấp xã; Kết luận số 48-KL/TW ngày 30/01/2023 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2023-2030; Nghị quyết số 35/2023/UBTVQH15 ngày 12/7/2023 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về việc sắp xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2023 - 2030; Nghị quyết số 117/NQ-CP ngày 30/7/2023 của Chính phủ ban hành Kế hoạch thực hiện sắp

xếp ĐVHC cấp huyện, cấp xã giai đoạn 2023-2025; các Chương trình, kế hoạch của Tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh về thực hiện sắp xếp các đơn vị hành chính (ĐVHC) cấp xã.

2. Xuất phát từ tình hình thực tiễn

Huyện Hữu Lũng nằm ở vị trí cửa ngõ phía Nam của tỉnh Lạng Sơn, cách thành phố Lạng Sơn 70 km về phía nam, cách thủ đô Hà Nội khoảng 80 km về phía Đông Bắc. Hiện nay huyện Hữu Lũng có tổng diện tích tự nhiên là 807,63 km²; dân số trung bình năm 2022 là 139.780 người (dân số đông nhất tỉnh Lạng Sơn) với 24 đơn vị hành chính cấp xã (01 thị trấn, 23 xã).

Theo quy định tại Nghị quyết số 35/2023/UBTVQH15 ngày 12/7/2023 của Ủy ban thường vụ Quốc hội về việc sắp xếp các đơn vị hành chính cấp huyện, cấp xã trong giai đoạn 2023-2030, huyện Hữu Lũng có 01 đơn vị hành chính cấp xã (xã Sơn Hà) có tiêu chuẩn diện tích tự nhiên dưới 20% và quy mô dân số dưới 300% tiêu chuẩn quy định thuộc diện thực hiện sắp xếp giai đoạn 2023 – 2025.

3. Yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới

Việc sắp xếp lại các đơn vị hành chính cấp xã theo tinh thần Nghị quyết số 18-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Hội nghị Trung ương 6 khóa XII nhằm tinh gọn bộ máy, góp phần nâng cao đời sống, giá trị văn hóa truyền thống của quê hương, dân tộc; tạo động lực cho các đơn vị xã, thị trấn chủ động trong việc sắp xếp, bố trí cũng như nâng cao hiệu lực, hiệu quả của cấp ủy đảng, chính quyền và các đoàn thể chính trị-xã hội, nâng cao chất lượng của đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã và yêu cầu nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo quốc phòng - an ninh của địa phương.

Thị trấn Hữu Lũng là huyện lỵ, trung tâm hành chính, kinh tế, thương mại, dịch vụ, văn hóa, xã hội, giáo dục, y tế của huyện Hữu Lũng. Thị trấn Hữu Lũng được tách ra từ xã Sơn Hà vào năm 1965, đến nay sau 58 năm hình thành và phát triển, không gian đô thị và phạm vi địa giới hành chính của thị trấn Hữu Lũng đã bộc lộ những bất cập, hạn chế như vai trò trung tâm, động lực và sức lan tỏa của thị trấn đối với sự phát triển của toàn huyện chưa rõ nét; chất lượng hạ tầng chưa đồng đều, đã xuất hiện các hiện tượng quá tải đô thị, ô nhiễm môi trường; sự không cân đối về không gian đô thị làm giảm chức năng, nhiệm vụ của trung tâm huyện lỵ. Thị trấn Hữu Lũng có 306,25 ha diện tích tự nhiên là đất nông nghiệp nhưng bị chia cắt bởi các khu, cụm dân cư tập trung dẫn đến quỹ đất dành cho phát triển khu đô thị mới, các cụm công nghiệp tập trung với quy mô từ 20 ha trở lên gặp rất nhiều khó khăn. Vì vậy, việc mở rộng địa giới hành chính thị trấn Hữu Lũng trên cơ sở nhập xã Sơn Hà vào thị trấn Hữu Lũng là cần thiết, góp phần xây dựng và phát triển thị trấn Hữu Lũng trở thành đô thị loại IV theo Quy hoạch phát triển đô thị tỉnh Lạng Sơn giai đoạn 2020 – 2030 (tại Quyết định số 2706/QĐ-UBND ngày 25/12/2020 của UBND tỉnh).

Xã Sơn Hà nằm ở phía Đông Nam của huyện Hữu Lũng, địa bàn xã có đường quốc lộ 1 và đường tỉnh lộ 242 chạy qua trung tâm xã. Những năm qua, thực hiện điều chỉnh quy hoạch chung xây dựng thị trấn Hữu Lũng nên địa bàn xã đã hình thành các khu dân cư mới, các trung tâm thương mại - dịch vụ,... dọc hai bên quốc lộ, tỉnh lộ. Giai đoạn 2020 - 2022, xã Sơn Hà đã có bước phát triển vượt bậc về kinh tế, tốc độ tăng trưởng giá trị sản xuất hàng năm đạt khá, cơ cấu chuyển dịch tích cực theo hướng tăng tỷ trọng các ngành thương mại, dịch vụ, công nghiệp. Kết cấu hạ tầng kỹ thuật được đầu tư xây dựng đồng bộ, hệ thống giao thông trên địa bàn được rải nhựa và bê tông hóa, hệ thống cấp nước, thoát nước được đầu tư xây dựng hoàn thiện, các tuyến đường chính được chiếu sáng công cộng, các hộ dân được sử dụng nước sạch và rác thải được thu gom, xử lý hợp vệ sinh. Năm 2018 xã đã được công nhận đạt chuẩn nông thôn mới, đến năm 2022 được công nhận đạt chuẩn nông thôn mới nâng cao. Xã Sơn Hà có 452,19 ha diện tích tự nhiên là đất nông nghiệp tập trung quy mô lớn (chiếm 74,75%), đây được xem là quỹ đất dành cho phát triển đô thị, công nghiệp, thương mại – dịch vụ và bố trí các công trình, dự án trọng điểm của huyện Hữu Lũng như: Dự án Khu đô thị mới Hữu Lũng, diện tích 52,3 ha và các dự án khác đang được lập quy hoạch đầu tư trong những năm tới.

Từ thực trạng phát triển nêu trên, việc nhập xã Sơn Hà vào thị trấn Hữu Lũng là cần thiết, góp phần tạo không gian cho phát triển đô thị Hữu Lũng theo quy hoạch được phê duyệt, đồng thời giải quyết những bất cập trong công tác quản lý của bộ máy chính quyền xã Sơn Hà như quản lý quy hoạch xây dựng, kiến trúc, kết cấu hạ tầng kỹ thuật, quản lý dân cư theo mô hình đô thị, phòng chống các tệ nạn xã hội, bảo đảm trật tự công cộng, cảnh quan và bảo vệ môi trường. Xã Sơn Hà đạt 47,8% tiêu chuẩn diện tích tự nhiên, do vậy việc nhập xã Sơn Hà vào thị trấn Hữu Lũng góp phần thực hiện chủ trương sắp xếp đơn vị hành chính theo Kết luận số 48-KL/TW của Bộ Chính trị.

Sau khi thành lập, ĐVHC mới thuận tiện cả đường bộ và đường sắt. Nổi bật là tuyến đường quốc lộ 1 nối liền Hà Nội – Lạng Sơn chạy qua thị trấn mới dài 3,7 km và đường tỉnh lộ 242 chạy qua các xã Hồ Sơn, thị trấn, Nhật Tiến, Minh Tiến, Vân Nham, Đồng Tiến và nối với huyện Yên Thế tỉnh Bắc Giang, nối ga Phố Vĩ xã Hồ Sơn (trên tuyến đường sắt Hà Nội – Lạng Sơn), tạo thành ngã tư trung tâm giao thông của cả vùng, thuận lợi để trở thành trung tâm phát triển kinh tế, thương mại – dịch vụ, nông nghiệp, lâm nghiệp, tiểu thủ công nghiệp chất lượng cao của huyện Hữu Lũng và các khu vực lân cận.

II. MỤC ĐÍCH SẮP XẾP ĐVHC CẤP XÃ

Sắp xếp ĐVHC cấp xã nhằm tổ chức hợp lý ĐVHC phù hợp với thực tiễn và xu thế phát triển của đất nước; bảo đảm hoàn thiện thể chế về ĐVHC, bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả; góp phần phát huy mọi nguồn lực thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội, nâng cao đời sống nhân dân; bảo đảm quốc phòng, an ninh; giữ vững an ninh chính trị và trật tự, an toàn xã

hội. Phần đầu đến năm 2030 các ĐVHC cấp xã được sắp xếp cơ bản phù hợp chiến lược phát triển kinh tế - xã hội; đáp ứng yêu cầu xây dựng nước ta trở thành một nước công nghiệp hiện đại, theo định hướng xã hội chủ nghĩa.

III. NỘI DUNG SẮP XẾP, TÊN GỌI, TIÊU CHUẨN ĐVHC CẤP XÃ HÌNH THÀNH SAU SẮP XẾP

1. Nội dung sắp xếp

Nhập toàn bộ diện tích tự nhiên, quy mô dân số của xã Sơn Hà (có diện tích tự nhiên 6,05 km², đạt 12,10% so với tiêu chuẩn; quy mô dân số 5.172 người (44,99% người DTTS), đạt 229,87% so với tiêu chuẩn quy định) vào thị trấn Hữu Lũng (có diện tích tự nhiên 4,82 km², đạt 34,46%; quy mô dân số 11.686 người (32,46% người DTTS), đạt 292,15% so với tiêu chuẩn quy định) thành 01 ĐVHC cấp xã mới. Tên của ĐVHC cấp xã mới hình thành dự kiến là “thị trấn Hữu Lũng”.

2. Cơ sở và lý do của việc sắp xếp

- Diện tích tự nhiên của xã Sơn Hà và thị trấn Hữu Lũng đều chưa đạt tiêu chuẩn theo quy định, trong đó xã Sơn Hà có diện tích tự nhiên dưới 20% và quy mô dân số dưới 300% thuộc diện phải sắp xếp giai đoạn 2023-2025.

- Trong lịch sử hình thành ĐVHC, xã Sơn Hà và thị trấn Hữu Lũng trước năm 1965 là một xã. Vì vậy, việc mở rộng địa giới hành chính thị trấn Hữu Lũng trên cơ sở nhập xã Sơn Hà vào thị trấn Hữu Lũng là phù hợp và cần thiết, góp phần xây dựng và phát triển thị trấn Hữu Lũng trở thành đô thị loại IV theo quy hoạch chung thị trấn Hữu Lũng đến năm 2035 đã được UBND tỉnh Lạng Sơn phê duyệt tại Quyết định số 1556/QĐ-UBND ngày 13/8/2020 và Chương trình phát triển đô thị tỉnh Lạng Sơn giai đoạn 2020 - 2035 theo Quyết định số 2706/QĐ-UBND ngày 25/12/2020 của UBND tỉnh Lạng Sơn.

- Nhân dân tại xã Sơn Hà và thị trấn Hữu Lũng có nhiều nét tương đồng về truyền thống, văn hóa; đường giao thông kết nối 02 ĐVHC thuận lợi. Do vậy việc nhập xã Sơn Hà vào thị trấn Hữu Lũng sẽ tạo tiền đề pháp lý cho việc thiết lập mô hình tổ chức bộ máy quản lý đô thị, nhằm đáp ứng yêu cầu về công tác quản lý hành chính nhà nước trên địa bàn; tạo động lực thúc đẩy nền kinh tế thị trấn huyện Hữu Lũng sau sáp nhập trở thành trung tâm đô thị, thương mại, dịch vụ, vùng nông nghiệp ứng dụng công nghệ cao, phát triển các ngành chế biến theo mô hình vừa và nhỏ.

- Góp phần tinh gọn tổ chức bộ máy, nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động quản lý, điều hành của hệ thống chính trị cơ sở, tinh giản biên chế, giảm chi phí hành chính cũng như tạo điều kiện tập trung huy động nguồn lực phát triển sản xuất, kinh doanh, phát triển kết cấu hạ tầng kinh tế – xã hội.

3. Điều kiện, tiêu chuẩn thành lập ĐVHC cấp xã mới

3.1. Điều kiện thành lập ĐVHC cấp xã mới

Việc nhập xã Sơn Hà vào thị trấn Hữu Lũng để thành lập thị trấn mới đảm bảo đạt đủ 05/05 điều kiện quy định tại khoản 2, Điều 128 Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2019) và Nghị quyết số 35/2023/UBTVQH15 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội, cụ thể là:

- Phù hợp với quy hoạch tỉnh, quy hoạch nông thôn, quy hoạch đô thị hoặc các quy hoạch khác có liên quan, gồm:

+ Quy hoạch chung thị trấn Hữu Lũng, huyện Hữu Lũng đến năm 2035 được UBND tỉnh phê duyệt tại Quyết định số 1556/QĐ-UBND ngày 13/8/2020;

+ Quy hoạch tỉnh Lạng Sơn thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050 (hiện đang được trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt).

- Bảo đảm lợi ích chung của quốc gia, hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước của chính quyền địa phương các cấp; phát huy tiềm năng, lợi thế nhằm thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội của đất nước và của từng địa phương.

- Bảo đảm yêu cầu về quốc phòng, an ninh, trật tự, an toàn xã hội.

- Bảo đảm đoàn kết dân tộc, phù hợp với các yếu tố lịch sử, truyền thống, văn hóa của địa phương; tạo sự thuận tiện cho Nhân dân.

- Bảo đảm căn cứ vào tiêu chuẩn của các đơn vị hành chính và phù hợp với đặc điểm nông thôn, đô thị.

3.2. Tiêu chuẩn của thị trấn Hữu Lũng sau sắp xếp

a) Tiêu chuẩn về quy mô dân số:

- Theo quy định, tiêu chuẩn quy mô dân số đối với thị trấn từ 8.000 người trở lên.

- Thị trấn Hữu Lũng sau khi sắp xếp có 16.858 người (thị trấn Hữu Lũng là 11.686 người, xã Sơn Hà là 5.192 người), đạt 210,73% quy định.

Đánh giá: Đạt.

b) Tiêu chuẩn về diện tích tự nhiên:

- Tiêu chuẩn diện tích tự nhiên đối với thị trấn là từ 14 km² trở lên.

- Diện tích tự nhiên của thị trấn Hữu Lũng sau khi sắp xếp là 10,87 km², đạt 77,64% so với tiêu chuẩn quy định.

Theo quy định tại điểm b, khoản 1, Điều 31 Nghị quyết số 1211/2016/UBTVQH13 ngày 25/5/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về tiêu chuẩn của ĐVHC và phân loại ĐVHC (được sửa đổi, bổ sung tại Nghị quyết số 27/2022/UBTVQH15 ngày 21/9/2022), trường hợp nhập nguyên trạng xã Sơn Hà vào thị trấn Hữu Lũng thì thị trấn Hữu Lũng sau khi sắp xếp phải đạt tối thiểu đô thị loại V; tiêu chuẩn về diện tích tự nhiên không bắt buộc đạt 100% quy định.

Đánh giá: Đạt.

c) Tiêu chuẩn về cơ cấu và trình độ phát triển kinh tế - xã hội:

- Đánh giá sơ bộ việc đáp ứng về cơ cấu và trình độ phát triển kinh tế - xã hội:

+ Tổng thu ngân sách trên địa bàn (quyết toán năm 2023) là: 4.132.488.881^d/ 2.485.000.000^d đạt 166,30% dự toán giao. Trong đó điều tiết ngân sách xã 2.807.566.653^d.

+ Tổng chi ngân sách (quyết toán 2023 gồm chi chuyển nguồn) là: 14.405.013.755, đạt 100% dự toán giao.

+ Thu nhập bình quân đầu người thị trấn Hữu Lũng mở rộng (năm 2022) ước đạt 49,73 triệu đồng/người/năm.

+ Chuyển dịch cơ cấu kinh tế: Thị trấn Hữu Lũng đang chuyển dịch theo hướng tăng tỷ trọng của ngành công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp, xây dựng, dịch vụ; giảm tỷ trọng của ngành nông - lâm - ngư nghiệp.

d) Tiêu chuẩn về loại đô thị:

Thị trấn Hữu Lũng được công nhận đô thị loại V năm 2022 theo Quyết định số 1470/QĐ-UBND ngày 08/9/2022 của Chủ tịch UBND tỉnh Lạng Sơn; xã Sơn Hà được công nhận đạt chuẩn nông thôn mới nâng cao năm 2022 theo Bộ tiêu chí xây dựng xã đạt nông thôn mới nâng cao giai đoạn 2021-2025 theo Quyết định số 103/QĐ-UBND ngày 26/01/2023 của Chủ tịch UBND tỉnh Lạng Sơn và có 03 thôn đã được công nhận đạt chuẩn Khu dân cư nông thôn mới kiểu mẫu. Do đó, thị trấn Hữu Lũng mới (gồm toàn bộ thị trấn Hữu Lũng và xã Sơn Hà) sau đánh giá, phân loại đô thị dự kiến đạt số điểm của đô thị loại V (từ 75 điểm trở lên).

- Dự kiến đánh giá: Đạt.

IV. KẾT LUẬN

- Thực trạng phát triển đã làm cho việc tổ chức, quản lý, điều hành của chính quyền xã Sơn Hà theo mô hình xã như hiện nay không còn phù hợp, cần thiết phải tổ chức chính quyền đô thị nhằm đáp ứng yêu cầu phát triển và tốc độ đô thị hóa diễn ra trên địa bàn; góp phần thực hiện chủ trương sắp xếp đơn vị hành chính theo Kết luận số 48-KL/TW của Bộ Chính trị, Nghị quyết số 35/2023/UBTVQH15 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội; đồng thời, việc mở rộng địa giới hành chính thị trấn Hữu Lũng là phù hợp với quy hoạch, góp phần xây dựng và phát triển thị trấn Hữu Lũng trở thành đô thị loại IV năm 2030 theo Quyết định số 2706/QĐ-UBND ngày 25/12/2020 của UBND tỉnh; xứng tầm là trung tâm hành chính, khoa học kỹ thuật, văn hóa, xã hội, giáo dục, y tế của huyện Hữu Lũng; trung tâm kinh tế của cả huyện và các vùng phụ cận với các ngành nghề là công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp và dịch vụ thương mại.

- Việc xây dựng Đề án sáp nhập các ĐVHC cấp xã là việc cụ thể hóa thực hiện Nghị quyết Đại hội XII của Đảng và chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước trong quá trình đổi mới, hoàn thiện và nâng cao hiệu quả hoạt động của hệ thống chính trị ở cơ sở; là việc làm thiết thực, phù hợp yêu cầu thực tiễn và xu thế phát triển của thành phố trong thời gian tới; việc sáp nhập hai xã nêu trên là có đầy đủ cơ sở khoa học; số liệu đảm bảo chính xác, khách quan; quy trình triển khai xây dựng hồ sơ, đề án được tiến hành công khai, dân chủ, đảm bảo đúng quy định của pháp luật.

- Việc sắp xếp tinh giản bộ máy, biên chế là vấn đề khó khăn, phức tạp và nhạy cảm liên quan trực tiếp đến hoạt động của các tổ chức và quyền lợi của cán bộ, công chức... Vì vậy, để thực hiện hiệu quả Đề án, đòi hỏi phải có quyết tâm chính trị cao, quyết liệt trong chỉ đạo, tổ chức thực hiện, coi đó là nhiệm vụ thường xuyên, liên tục; phải xây dựng kế hoạch, lộ trình thực hiện rõ ràng, không nóng vội, chủ quan, duy ý chí./.
